

שילוט נגיש – הנחיות והמלצות

ד"ר גבריאלה עילם

שילוט נגיש לאנשים עם סוגים שונים של מוגבלות

מתוך סדרת פרקים על שילוט נגיש¹ ← לעמוד התוכן של שילוט נגיש – לחצו כאן

מערכת שילוט טובה מאפשרת לציבור עם יכולות שונות להגיע ולהתמצא במקום באופן עצמאי. השילוט הנגיש חשוב במיוחד כדי לאפשר תפקוד עצמאי לאנשים עם מוגבלות. עבור אנשים עם מוגבלות חשוב שהשילוט יכלול גם מידע על נתוני נגישות בסביבה ובשירות. ככלל מערכת שילוט טובה, שהיא ידידותית, זמינה ונגישה לאנשים עם סוגים שונים של מוגבלות תורמת לנוחות ולהתמצאות של כלל הציבור.

א. אנשים עם ליקויי שמיעה

רקע

- אנשים עם ליקויי שמיעה מסתמכים בדרך כלל על מידע חזותי כפיצוי על היעדר מידע שמיעתי;
- חלקם מתקשים לפנות בדיבור אל אדם לא מוכר כדי לברר כיוון או מיקום (בגלל קושי לשמוע/להבין את דברי האחרים או כיוון שהדיבור שלהם אינו לגמרי ברור);
- שילוט מהווה מידע חזותי חשוב ביותר להתמצאות ועצמאות עבור אנשים עם ליקויי שמיעה.

¹ המטרה של סדרת הפרקים לשילוט נגיש להציג במרכז את דרישות החוק, התקנות, התקן והמלצות נוספות החשובות להנגשת השילוט. בשום מצב הכתוב בפרקים אלה אינו בא להחליף או לשנות את דרישות החוק, התקנות ו/או התקנים הרלוונטיים.

עקרונות שילוט נגיש לאנשים עם ליקויי שמיעה

- שילוט ברור וגלוי (שאינו מוסתר על ידי צמחיה או מתקנים שונים);
- תאורה טובה של השילוט;
- שילוט הנותן מידע על שירות הניתן לאנשים עם ליקויי שמיעה (בהתאם למקום ולעניין: לולאת השראה, תמלול, שפת סימנים ועוד).

ב. אנשים עם ליקויי ראייה

רקע

- חלק מהאנשים עם ליקויי ראייה יכולים לקרוא את המופיע בשילוט רק כשהם נמצאים קרוב מאד לשלט; לכן,
- עבור אנשים עם ליקויי ראייה מומלצים (ככל האפשר ובהתאם למקום ולעניין) שלטים על גבי קירות, בגובה העיניים ובמיקום המאפשר להתקרב ולקרוא את הכתוב בשלט מבלי שהאדם הקורא את השלט יחסום את המעבר לאחרים.
- אנשים עיוורים יוכלו להשתמש בשילוט באמצעות מישוש (יש לאפשר התקרבות לשלט כדי למשוש) או כאשר השילוט מלווה במידע קולי.

עקרונות שילוט נגיש לאנשים עם ליקויי ראייה

- שילוט ברור וקריא (גופנים גדולים) המוצב בגובה מתאים (לקריאה מקרוב, למישוש);
- תאורה טובה של המקום והשילוט;
- צבעים ניגודיים בשלטים;
- שילוט מישושי בנוסף לשילוט חזותי (אותיות, מספרים וסמלים מובלטים, כתב ברייל);
- הצבת אמצעי אזהרה (כולל שילוט) מישושיים וחזותיים במקומות המתאימים;
- ליווי מידע חזותי במידע קולי (בהתאם למקום ולעניין);
- שילוט הנותן מידע על נגישות הסביבה ועל שירות הניתן לאנשים עם ליקויי ראייה (בהתאם למקום ולעניין: פורמטים חלופיים, עזרת הצוות בהתאם לצורך וכו').

ג. אנשים עם מוגבלות בתנועה

רקע

- אנשים עם מוגבלות בניידות (עם או בלי אמצעי עזר כגון כיסא גלגלים או עזרי הליכה) מתקשים לרוב לעבור ממקום למקום כדי לחפש את מקום היעד. עבורם חשוב שיוכלו להגיע אל היעד בדרך הקצרה ביותר ולכן חשוב שילוט הכוונה ברור במסלול נגיש וישירות ליעד המבוקש;
- עבור אנשים בכיסא גלגלים ואנשים נמוכי קומה חשוב לוודא שהשילוט ממוקם בגובה מתאים (כאן נדרשת פשרה מסוימת בין הגובה המתאים לקריאת אדם עומד עם ליקויי ראייה ואדם היושב בכיסא גלגלים).

עקרונות שילוט נגיש לאנשים עם מוגבלות בתנועה

- שילוט הכוונה לשירות המיועד לאנשים עם מוגבלות בתנועה כגון: שילוט הכוונה לדרכים נגישות, דרכי מילוט נגישות, אזורי המתנה נגשים, חדרי שירותים נגשים ועוד;
- מיקום השילוט במקום ובגובה המתאימים לצפייה נוחה עבור אדם יושב (המתנייד בכיסא גלגלים);
- תאורה טובה של השילוט (נכון תמיד);
- שילוט הנותן מידע על נגישות הסביבה והשירות הניתן לאנשים עם מוגבלות בתנועה (בהתאם למקום ולעניין: עזרת הצוות בנשיאת חבילות, בהורדת מוצרים ממדף, ובהתאם לצורך).

ד. אנשים עם ליקויי למידה

רקע

- אנשים עם ליקויי למידה מתקשים לעיתים בהתמצאות בסביבה לא מוכרת;
- לפעמים הם מתקשים בזכירה או בהבנה של הוראות כיוון מורכבות;
- הקושי בהתמצאות גורם לחץ המגביר את תחושת הבלבול;
- שילוט עם הרבה מילים לא יעיל ויכול לבלבל אנשים עם ליקויי למידה המתקשים בקריאה.

עקרונות שילוט נגיש לאנשים עם ליקויי למידה

- שילוט ברור, עקבי וגלוי (שאינו מוסתר על ידי צמחיה או מתקנים שונים);
- תאורה טובה של השילוט;
- שילוט באמצעות סימנים מוכרים ובינלאומיים;
- שילוט פיקטוגרמי (תמונתי) עקבי ומוכר (ללא עיצובים מיוחדים ומשתנים);
- שילוט הנותן מידע על אופן מתן השירות במקום יכול לעזור (בהתאם למקום ולעניין).

ה. אנשים עם מוגבלות שכלית

רקע

- אנשים עם מוגבלות שכלית מתקשים לעיתים לבקש את עזרת הזולת בגלל בושה, דיבור לא ברור או בגלל החשש שלא יבינו את ההסבר שיקבלו;
- לכן חשוב במיוחד שיוכלו להתמצא ככל האפשר בכוחות עצמם בעזרת שילוט נגיש.

עקרונות שילוט נגיש לאנשים עם מוגבלות שכלית

- שילוט המספק מידע ברור וקל לתפיסה ולהבנה;
- סמלים תמונתיים המזכירים אסוציאטיבית את מה שהם מסמלים (פיקטוגרמות) בנוסף למידע מילולי;
- שילוט עקבי ומוכר ככל האפשר (ללא עיצובים מיוחדים ומשתנים);
- שילוט הנותן מידע על אופן מתן השירות במקום יכול לעזור (בהתאם למקום ולעניין).

1. אנשים עם מוגבלות בתקשורת

רקע

- אנשים עם מוגבלות בתקשורת מתקשים בדרך כלל לפנות לאדם לא מוכר כדי לקבל מידע על כיוון או מיקום, בגלל הקושי שלהם לדבר או כיוון שהדיבור שלהם אינו ברור; לכן,
- חשוב עבורם שיוכלו להתמצא במקום באופן עצמאי באמצעות שילוט ברור ומובן.

עקרונות שילוט נגיש לאנשים עם מוגבלות בתקשורת

- שילוט ברור וגלוי (שאינו מוסתר על ידי צמחיה או מתקנים שונים);
- תאורה טובה של השילוט;
- עבור אנשים המתקשים גם בקריאה מומלץ להוסיף לשילוט מילולי גם:
- שילוט באמצעות סימנים מוכרים ובינלאומיים;
- שילוט פיקטוגרמי (תמונתי);
- שילוט הנותן מידע על אופן מתן השירות במקום יכול לעזור (בהתאם למקום ולעניין).

2. אנשים עם מוגבלות נפשית

רקע

- אנשים עם מוגבלות נפשית עשויים להתבלבל ולטעות בכיוון בגלל מתח או לחץ;
- לעתים הם יחששו לשאול ולבקש עזרה בהכוונה ליעד בגלל בושה, בלבול או חשש מתגובה שלילית של אנשים זרים כלפיהם;
- תנאי סביבה המאפשרים התמצאות ברורה וקלה באופן עצמאי חשובים מאד ליכולתם להשתלב ללא חשש ובעצמאות מרבית.

עקרונות שילוט נגיש לאנשים עם מוגבלות נפשית

- שילוט הכוונה וזיהוי ברור וקל להבנה;
- שילוט המוצב במקום גלוי לעין ומואר היטב;
- שילוט עקבי;
- שילוט הנותן מידע על אופן מתן השירות במקום יכול לעזור (בהתאם למקום ולעניין).